

Synpunkter på utställningsförslag till detaljplan Dp 399, Skutvikshagen

Naturskyddsföreningen i Vaxholm har tagit del av ovanstående förslag till detaljplan och lämnar härmed sina synpunkter. Vi har tidigare lämnat synpunkter under programsamrådet om detaljplanen och i detta tidigare yttrande finns en kompletterande bakgrund till Naturskyddsföreningens ställningstaganden.

Sammanfattningsvis anser Naturskyddsföreningen att

- exploateringsgraden måste minskas jämfört med föreliggande förslag.
- byggnader bör placeras utanför eller i kanten av strandskyddat område så att behovet av upphävande av strandskydd minimeras.
- lättframkomliga stigar bör anläggas för att öka tillgängligheten
- parkeringar bör läggas i garage under bebyggelsen samt i snedställda parkeringsfickor längs Eriksövägen.
- byggnaderna måste planeras för en effektiv källsortering och lokal kompostering.
- tydliga ekologiska kriterier för bebyggelsen bör införas, exempelvis när det gäller energieffektivitet.
- med det nuvarande förslaget exploateringsnivå är upprättande av en MKB nödvändig.

Allmänna synpunkter

Vaxholms stad har ambitiösa mål om att utvecklas inom energi- och miljöområdet:

”Vaxholms främsta tillgång och attraktionskraft är vår unika miljö i Stockholmsregionen. Vaxholm skall vara en av de ledande kommunerna i Sverige på miljöområdet. Under mandatperioden skall Vaxholm prioritera arbetet med miljöfrågorna och genomföra satsningar som bidrar till att Vaxholm blir en klimatsmart kommun.” (från majoritetens programförklaring 2010).

Med dessa intentioner måste samhällsplaneringen bygga på att inte bara se till ”att möjliggöra ny bebyggelse i ett attraktivt läge nära befintlig infrastruktur, vägar, vattenledningar, allmänna kommunikationer och service” (planens syfte enligt planbeskrivningen), utan också att skapa förutsättningar för långsiktiga lösningar som bevarar naturvärden och tillgång till närmatur för omkringboende.

Naturskyddsföreningen har i ett flertal sammanhang påpekat att den begränsade tillgången på tätortsnära naturområden på Vaxö gör att ytterligare bebyggelse är möjlig endast på ett fåtal platser. Vi har ifrågasatt om Skutvikshagen kan anses utgöra en sådan plats. Skutvikshagen utgör tillsammans med Blynässkogen och Eriksö de sista skogsområdena på Vaxö och har därför en stor betydelse för att tillgodose vaxholmsbornas behov av tätortsnära natur. Att området också används visas tydligt genom de stigar som genomkorsar området och de kojprojekt som här och var påträffas. Den planerade bebyggelsen kommer att kraftigt minska den allmäntillgängliga ytan och passage mellan Eriksövägen och stranden kommer att försvåras. I en avvägning mellan den långsiktiga nyttan av bebyggelse i området och de negativa effekter den kommer att få för tillgången till tätortsnära natur på Vaxö, menar Naturskyddsföreningen att det planerade antalet byggnader är för stort och alltså behöver minskas.

Bebyggelse

I Vaxholm finns ett stort behov av flerfamiljshus och Naturskyddsföreningen välkomnar därför att sådana nu planeras men menar som ovan nämnts att Skutvikshagen är en tveksam plats för en sådan byggnation.

Naturskyddsföreningen anser att de sju föreslagna byggnaderna i sluttningen mot Norra Vaxholmsfjärden innebär en alltför brutal exploatering. Vi menar att bebyggelse på området möjligen skulle kunna accepteras om den gjordes betydligt glesare samt i möjligaste mån utanför, eller i kanten av strandskyddsområdet. Detta skulle kunna åstadkommas genom att antalet bostadshus minskades till förslagsvis fem. Tillgängligheten till den kvarvarande naturen får inte hindras utan borde tvärtom förbättras genom anläggande av lättframkomliga stigar genom området.

Parkeringsplatser

Planförslaget innebär att en viss andel av parkeringsplatser kommer att anläggas i garage under jord, vilket Naturskyddsföreningen välkomnar. Naturskyddsföreningen påpekade också i vårt remissvar till programförslaget att den hårdgjorda ytan skulle kunna minskas drastiskt om parkeringsplatser ordnades genom en mindre breddning av Eriksövägen och snedställda parkeringar längs kanten. Kommunen kommenterade dock inte detta förslag i samrådsredogörelsen från programsamrådet. Vi upprepar därför detta förslag, som alltså bland annat skulle innebära minskade dagvattenutsläpp till Norra Vaxholmsfjärden.

Avfallshantering

Avfallshanteringen bör planeras så att den kan bli långsiktigt hållbar. Bland annat måste planen ge förutsättningar till en effektiv källsortering och lokal kompostering av hushållsavfall.

Naturskyddsföreningen framförde dessa krav redan vid programsamrådet, men i samrådsredogörelsen har kommunen lämnat förslagen utan kommentar, och ingenting om källsortering eller kompostering nämns heller i utställningsförslaget. Vi upprepar därför dessa synpunkter.

Energieffektiva byggnader

Naturskyddsföreningen menar att det i detaljplanen går att lägga in kriterier för energieffektivitet i nya byggnader. Vi har pekat på exempel på hur detta kan utformas, bland annat i Alingsås kommun (se t ex detaljplan för "Bostäder m.m. väster om Poppelgatan", dnr 2011.088 211, <http://www.alingsas.se/detaljplan/bostader-mm-vaster-om-poppelgatan>

Kommunen hävdar att PBL inte tillåter detta (och att Alingsås med flera kommuner alltså bryter mot lagen) och ger istället följande vaga utsikt: "I exploateringsavtal med entreprenör kan ev. krav ställas på energikällor och klimatanpassade byggnader." (programsamrådsredogörelsen). I utställningsförslaget har detta reducerats till följande urvattnade formulering: "Bostadsbebyggelse inom planområdet ska uppvärmas miljövänligt". Det har i diskussioner under senare tid framkommit att kommunen även har börjat tveka om det går att i exploateringsavtal införa striktare krav än Boverkets bestämmelser, med hänvisning till en utredning i frågan (SOU 2012:86, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/20/55/32/f2109bc2.pdf>). Naturskyddsföreningen vill dock peka på att det för det första rör sig om en utredning vars remisstid precis har gått ut, och som alltså långt ifrån ens lett till någon ny lag eller ens proposition. För det andra har just förslaget om stoppbestämmelser för kommuners möjligheter att införa särkrav om till exempel energieffektivitet mött en hel del motstånd hos remissinstanserna. Till och med Boverket, som kunde tänkas vara angeläget om att själv "få sätta ribban", skriver i sitt yttrande (2013-04-23): "Boverket delar inte utredningens förslag om att införa generella stoppbestämmelser för s.k. särkrav på tillgänglighet eller energihushållning i kommunala genomförandeaftal."

Naturskyddsföreningen inser att anvisningar för hur exploateringsavtal ska utformas inte kan ingå i detaljplanen, men uppmanar Vaxholms stad att i omedelbar anslutning till beslut om denna detaljplan också besluta om strikta krav på energieffektivitet i de byggnader som planeras som kriterier i exploateringsavtalet.

Strandskydd

I föreliggande förslag har strandpromenaden bättre anpassats efter geografin än i tidigare förslag. Detta kommer att minimera behovet av schaktningar, sprängningar och utfyllningar, vilket Naturskyddsföreningen välkomnar.

Om antalet byggnader minskas kan de kvarvarande placeras så att en mindre del av strandskyddszonen tas i anspråk.

Miljöbedömning

Enligt utställningsförslaget bedöms att miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inte kommer att behöva upprättas. Naturskyddsföreningen menade i vårt remissvar på programförslaget att det förslaget hade så pass stor påverkan på tillgången på tätortsnära natur att en MKB skulle vara nödvändig, och att förslagets påverkan på folkhälsan särskilt skulle beaktas. I samrådsredogörelsen ger kommunen ett något märkligt svar på vårt yrkande: "MKB utförs i de fall [Länsstyrelsen] rekommenderar det."

Naturskyddsföreningen vill påpeka att det är kommunens ansvar att avgöra om en miljöbedömning ska utföras eller inte, se till exempel Miljöbalken 6 kap. 11§: "När en myndighet eller kommun upprättar eller ändrar en plan eller ett program, som krävs i lag eller annan författning, skall myndigheten eller kommunen göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas."

Dessutom avråder inte Länsstyrelsen från att göra en miljöbedömning i sitt remissvar utan menar att utvecklingen under planarbetet kan komma att göra en sådan nödvändig: "På nuvarande underlag delar Länsstyrelsen kommunens bedömning att planen inte antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen förutsätter då att miljöfrågorna och planens påverkan och anpassning hanteras inom ramen för planarbetet. Beroende på vad som framkommer av underlag och inventeringar som tas fram i det fortsatta planarbetet och i vilken omfattning allmänna intressen i form av strandskydd, naturmark och närreklamationsområde i tätorten kommer att beröras, kan det ändå visa sig lämpligt att göra en miljöbedömning med tillhörande MKB. Det är kommunen som avgör om en miljöbedömning och MKB ska

tas fram eller ej. I de fall en MKB görs är det också kommunen som efter samråd med Länsstyrelsen bestämmer omfattning och detaljeringsgrad för denna.”

Naturskyddsföreningen anser att med planens nuvarande exploateringsgrad är en miljöbedömning nödvändig med hänsyn till den omfattning strandkydd, naturmark och närrekreationsområde i tätorten kommer att påverkas.

Vaxholm 29/4 2013

Jan Holmbäck
Ordförande, Naturskyddsföreningen i Vaxholm